

AMÍLCAR

Miguel Eek, 2025

1844

ESTREA EN NUMAX: 19.10.2026 | V.O. | +12 | 87 min

Moito máis que a recuperación histórica da figura de Amílcar Cabral, estamos ante un canto pola dignidade dos oprimidos, un alegato anticolonial e o rexistro dun intre fugaz de ilusión e esperanza arrincado da memoria polos vencedores. Agrónomo, utópico, pensador e revolucionario que loitou pola independencia de Guiné Bissau e Cabo Verde, é mostrado por Miguel Eek nas súas poliédricas facetas, apoiándose nas súas palabras, nas imaxes rescatadas de vellos Súper 8 e en informes policiais, destilando un retrato humano e en clave de thriller político de quen foi nomeado como o Ché Guevara africano.

Título orixinal: Amílcar
Ano: 2025
Duración: 87 minutos
Dirección: Miguel Eek
Guión: Miguel Eek, Alba Lombardia
Montaxe: Federico Delpero Bejar
Son: Elsa Ferreiro
Fotografía: João Pedro Plácido
Produtora: Les Docs du Nord, Korikaxoru Films, LX Filmes, Mosaic Producciones, Sisfyos Film (España)
Distribuidora: Insomni Films

PREMIOS E FESTIVAIS
Xixón 2025 (Mellor montaxe), IDFA 2025 (Mellor contribución artística), Play Doc 206 (Mellor filme internacional), CPH:DOX 2025 (Sección Oficial)

Entrevista con Miguel Eek: «Tomamos a decisión radical de renunciar aos testemuños e contar a película a partir dos textos de Amílcar»

Por Sofía Gómez

Como abordaches a atención entre a memoria colectiva africana sobre Amílcar Cabral e a mirada europea contemporánea, evitando caer nunha narrativa colonial. É unha pregunta difícil de contestar porque evidentemente un non pode obviar desde onde se fai unha película. Foi algo que me preocupou desde o principio, porque esta película nace da fascinación. Eu estaba a vivir en Cabo Verde, atopei a figura de Amílcar Cabral e sentín a necesidade de saber máis. Non son guineano nin caboverdiano, non vivín en carne propia o que significa vivir baixo o xugo do colonialismo. Todo o contrario: vivín desde os privilexios de ser europeo. Nese sentido había un reto importante, sobre todo porque a película pretende algo bastante complicado: contar a vida de Amílcar Cabral, ou un fragmento dela, a partir da súa propia subxectividade. É como un triplo salto mortal: un español branco facendo un documental que pretende mirar a través dos ollos dun dos grandes líderes do panafricanismo. Era altamente probable que houbera rumbos europeos, dos cales eu podía ser consciente só ata certo punto.

Preocupoume especialmente como traballar o arquivo. Había materiais tomados por portugueses, cunha mirada claramente colonial, e outros que proviñan do Partido Africano para a Independencia, que mostraban a loita desde dentro. Amílcar Cabral era consciente do poder do cine e aproveitou a presenza de cineastas e xornalistas internacionais para difundir mellor a súa causa. Moitos deses materiais usábanse a nivel internacional para explicar a situación nas zonas liberadas e a actitude colonial. A película traballa con eses arquivos, xunto con materiais novos, intentando conxugar preocupacións políticas e estéticas. Tamén me parecía moi significativo como Cabral, nas súas cartas e postais, podía falar de acción política, da súa esposa e ao mesmo tempo describir a imaxe contida na postal. Esa capacidade de análise visual foi clave para reconstruír como imaxinaba e miraba a súa contorna. Traballei nesta película durante dez anos, catro deles dedicados á montaxe. Foi un proceso de diálogo constante sobre como usar o arquivo, o son e como marcar rupturas entre a mirada colonial e a máis próxima a Cabral.

Que papel xoga a oralidade africana fronte ao arquivo escrito, tan marcado pola tradición occidental? Como dialogan estas formas de preservar e transmitir a historia nunha narrativa? A oralidade en África é moi forte. Durante os primeiros tres anos da miña investigación dediqueime a facer entrevistas: a familiares, á súa filla, á súa viúva, a historiadores. Ese proceso foi fundamental para reconstruír a vida de Amílcar nas súas luces e sombras. A oralidade reflectía a dificultade de falar dun mito. Cando un intenta falar dun heroe, é difícil criticalo. Era complicado problematizar unha loita anticolonial que, aínda que xusta, non foi vivida co mesmo convencemento por todos. Cabral estaba moi adiantado á mentalidade de moitos compatriotas, o que xerou tensións internas. Finalmente, tomamos a decisión radical de renunciar aos testemuños e contar a película a partir da subxectividade contida nos seus textos políticos, poemas e cartas. Tamén traballamos con arquivos policiais da PIDE, a policía secreta portuguesa, que funcionaban como contrapunto á voz de Cabral. Ao final, reconstruír a súa vida implicaba traballar con documentos escritos, porque narrabamos un período de cincuenta anos.